

תשרי

מולדו*:

יום ב' (בבוקר), שעה 8 עם 17 דק', 10 חלקים.

סוזק"ל*:

אור ליום ג' ט"ז בו, שעה 2 עם 39 דק'.

תקופה:

יום א' כ"ח בו, שעה 3.00 (אחה"צ).

SEPT. - OCT. '18		תשרי תשע"ט		
9	Sun.	ליכט צינדן: 6:57	אלול, ער"ה	זונטאג
10	Mon.	ליכט צינדן: 7:55	א' דראש השנה, שופר, תשליך	מאנטאג
11	Tues.	מוצירט: 7:55	ב' דראש השנה, שופר	דינסטאג
12	Wed.		תענית צום גדלי'	מיטוואך
13	Thurs.			דאנערש.
14	Fri.	ליכט צינדן: 6:48		פרייטאג
15	Sat.	מוצשק: 7:48	פ' וילך, שבת שובה	שבת
16	Sun.			זונטאג
17	Mon.			מאנטאג
18	Tues.	ליכט צינדן: 6:42	ערב יום כפור, כל נדרי	דינסטאג
19	Wed.	מוצירט: 7:42	יום כפור, יזכור	מיטוואך
20	Thurs.		בשם השם	דאנערש.
21	Fri.	ליכט צינדן: 6:37		פרייטאג
22	Sat.	מוצשק: 7:37	פ' האזינו	שבת
23	Sun.	ליכט צינדן: 6:33	ערב סוכות	זונטאג
24	Mon.	ליכט צינדן: 7:31	א' דסוכות	מאנטאג
25	Tues.	מוצירט: 7:31	ב' דסוכות	דינסטאג
26	Wed.		א' דחזה"מ	מיטוואך
27	Thurs.		ב' דחזה"מ	דאנערש.
28	Fri.	ליכט צינדן: 6:25	ג' דחזה"מ	פרייטאג
29	Sat.	מוצשק: 7:25	ד' דחזה"מ	שבת
30	Sun.	ליכט צינדן: 6:22	הושענא רבה	זונטאג
1	Mon.	ליכט צינדן: 7:19	שמיני עצרת, יזכור, נשם	מאנטאג
2	Tues.	מוצירט: 7:19	שמחת תורה	דינסטאג
3	Wed.		אכרו הנ	מיטוואך
4	Thurs.			דאנערש.
5	Fri.	ליכט צינדן: 6:13		פרייטאג
6	Sat.	מוצשק: 7:13	פ' בראשית, מבה"ח	שבת
7	Sun.			זונטאג
8	Mon.		ערב ר"ח	מאנטאג
9	Tues.		א' דר"ח חשון	דינסטאג

*זמני המולד וסוזק"ל הם לפי שעון הרגיל בירושלים עיה"ק ת"ו

א' דר"ה יום ב'.

בהדלקת הנרות מברכת להדליק נר של יום הזכרון ושהחיינו (לזמן הזה: הלמ"ד בחירק).

הנערות מתחילות להדליק משהגיעו לחינוך. ועיי' השיעור דחינוך בשו"ע כ"ק רבנו הזקן חלק או"ח סי' שמ"ג סעיף ג', ועד הנשואין מדליקות נר אחד, ותפריש לצדקה לפני הדה"נ.

וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הכריז קריאת קודש על מבצע "נישיק" – נירות ש'בת קידש, וביחוד בענין השייך לחינוך, שהגדולים מוזהרים על הקטנים, ובעה"י המבצע מתנהל בפעילויות נמרצת, ובסערת אלומת אור קודש, ומכניס אור קדושה וטהרה בבתי ישראל בכל מקום שהם. איש המדליק לא יברך שהחיינו.

מנחה. ידוע ומקובל בענין הכוונות שבתפלה, אשר אלו שאין דעתם יפה לכוון, מפני העדר הידיעה או מפני... מספיק שיכוונו כוונה כללית: להיות תפלתו נשמעת לפניו ית' עם כל הכוונות המבוארות בספרי קבלה (היום יום יא אד"א).

...ע"כ שליחותיהו דרז"ל קא עבידנא לגזור גזירה שוה לכל נפש שלא לשוח שיחה בטילה משיתחיל הש"ץ להתפלל התפלה עד גמר קדיש בתרא שחרית ערבית ומנחה (כ"ק רבנו הזקן באגרת הקודש סי' כ"ד, עיי"ש בארוכה).

אין הש"ץ מתעטף בטלית למנחה או למעריב. לא בשבת ויו"ט ולא בר"ה.

[הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות: **שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן** (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) **יהא שמה... יתברך** (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) **וישתבח... ויתהלל** (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) **שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן**. בשעת אמירת **ואמרו אמן** של תתקבל – הרכנה במקצת. באמירת עושה שלום במרומיו מטה ומרכין ראשו לימין המתפלל. הוא – באמצע. יעשה שלום עלינו – לשמאל. ועל... אמן – באמצע].

[בכל תפלה שאין אומרים בה תחנון (ממוצאי יוהכ"פ עד אחרי ר"ח חשוון, ערבית בכל השנה, מנחה ערב שבת ויו"ט וכו') אין מכים על החזה – בברכת סלח – באמירת חטאנו כו' פשענו]. באמרו: ואת כל מיני תבואתה לטובה, צריך לכוון לחטים למצה ואתרוג – במקום אחד נזכר מלבד הנ"ל גם יין לקידוש – ואז במילא תהי' כל התבואה לטובה.

בברכת ולמלשינים מפסיקים קצת בין "ותמגר" לתיבת "ותכניע", מתאים להכוונה, אשר "תעקר ותשבר ותמגר" הם נגד ג' קליפות שצריכים העברה לגמרי, "ותכניע" – לנגד קליפת נוגה שצריכה הכנעה ויש בה בירור.

בסיום שמו"ע – קודם יהיו לרצון השני – נוהגין לומר הפסוק של שמו, כמה מהחסידיים נוהגין לומר גם הפסוק של שם כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

בעת אמירת: עושה שלום במרומיו מטה ומרכין הראש

לשמאל המתפלל, הוא – באמצע, יעשה שלום עלינו – לימין המתפלל, ועל... אמן – באמצע.

באמירת קדושה מכוונים הרגלים עד לאחרי הא-ל הקדוש. אין לובשין הקיטל רק ביוהכ"פ.

...מנהג ישראל תורה לעשות מאמצים גדולים ביותר, שכל ילד יהי בימי ראש-השנה משך זמן מסוים בבית-הכנסת וישתתף, בהתאם לגילו, בתפלות וברכות, ישמע תקיעת שופר, יענה "אמן" ו"אמן, יהא שמה רבא", והילדים עושים זאת בשמחה... (לקו"ש חכ"ט ע' 536).

קודם תפלת מעריב – אמירת תהלים.

ערבית. שיר המעלות, חצי קדיש, אין כופלין "לעילא" בקדיש דעשי"ת, לבד בנעילה שכופלין. ברכת אוהב עמו ישראל – מסיים הש"ץ בלחש (בכל יום). גם זה שעדיין לא גמר קריאת שמע מוציא אותו הש"ץ באמירתו ה"א אמת (היינו שמשלים להמתפלל ג' תיבות, כיון שזהו בעת אמירתו קריאת שמע).
יחיד המתפלל לעצמו יחזור תיבות אני ה' אלקיכם.

הש"ץ מגבי' קולו באמירת: המעביר בניו... כלם, מלכותך... ואמרו, נוסף על סיום כל פסקא (בכל יום). ופרוש עלינו כו' – בקבלת שבת ויו"ט – בעמידה. הפרוש סוכת שלום (אמר שומר את עמו ישראל לעד יסיים מיד הפרוש כו' ואם נזכר אחר כדי דיבור אינו חוזר, וכן בכל שבת ויו"ט), ח"ק.

תפלה דר"ה. זכרנו, מי כמוך, המלך הקדוש, וכתוב, ובספר, אומרים כל עשי"ת. (אמר הא-ל הקדוש ונזכר תוך כדי דיבור – דהיינו כדי אמירת "שלום עליך רבי" – יאמר מיד המלך הקדוש. ואם אחר כדי דיבור, או שהתחיל הברכה שלאחריה, חוזר לראש התפלה. המסופק חוזר ג"כ לראש. שכח זכרנו, מי כמוך, וכתוב, ובספר, ונזכר קודם שסיים הברכה אומר במקום שנוזכר. נזכר לאחר השם של חתימת הברכה, לא יאמר עוד).

ביעלה ויבא: זכרנו ה"א בו – בית דגושה, ופקדנו בו – בית רפויה. במודים בכל התפלות דר"ה ויוהכ"פ – "והמרחס", (וכן בכל שבת ויו"ט, ובכל תפלה שאין אומרים י"ח). עושה **השלום** במרומיו, לדוד מזמור, ק"ת, עלינו, ק"י. כ"א אומר לחבירו לשנה טובה "תכתב ותחתם" בלשון יחיד **דוקא**.

קידוש: (מעומד – בכל ליל שבת ויו"ט) **יין – קידוש – זמן.**

כשמתחיל יתן עיניו בנרות ובשעת ברכת הקידוש בכוס.

...כדאי שיהי בשעת הסעודה (ולא רק בעת הקידוש) עכ"פ נר אחד שברכו עליו (מלקו"ש חכ"ב ע' 283).

(כוס לקידוש הוא כלי המחזיק 3 אונס 16 גראן מים כמו שנת' בס' שיעורי תורה).

רושמים על הלחם קודם ברכת המוציא, אבל נזהרים שלא לחתוך.

טובלין פרוסת המוציא בדבש (וכן בסעודת היום).

ובתחלת הסעודה (בליל ראשון) אכילת תפוח מתוק בדבש, מברך בפה"ע (ואף אם יש לפניו תמרי או רימוני שהם מז'

המינים מברך על התפוח – הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו).
ואחר הברכה קודם האכילה אומר יה"ר מלפניך (בלא הזכרת השם) שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה, ואוכל כרתי וסלקא תמרי רימוני קרא ורוביא וש"ד ששמן מורה לשון רבוי, וראש איל, כמבואר בשו"ע סי' תקפ"ג, וא"א יה"ר כ"א על התפוח.
ב"יעלה ויבא" בברכת המזון ובתפלה צ"ל **"מלך** חנון ורחום אתה" בכל יו"ט ור"ח. אין עונין אמן אחר **יחסרנו**. שכח יעו"י בבהמ"ז בליל ר"ה חוזר, וביום אינו חוזר.
 במענה למכתבי כתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "להערתו בהרחמן בבהמ"ז שצ"ל עול הגוים ולא עול גלות. גם דעתי כן הוא".

כמה מהחסידיים נוהגין לומר בסדר דהרחמן: הוא יברך את אדוננו מורנו ורבנו.

(כ"ק אדמו"ר (מוהרי"צ) נ"ע הנהיג שלא לעשן פאפיראסין בשני ימי ר"ה גם בצנעא).

ועי' בס' המנהגים מנהגי ר"ה, עשיית ויוהכ"פ שיש בהם חידוש (ע' 53 ואילך).

בהנוגע להשלמת רמ"ח תיבות בקשעהמ"ט... לחזור התיבות אני ה' אלקיכם (אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו חט"ז ע' רצד).

שחרית. כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע אמר: קודם רחיצת הפה שחרית אין לברך ברכות השחר (מלבד בימי התעניות). מס' עמק הברכה מובא שידיח ב' או ג' פעמים.

...בהנוגע לאמירת ברכות השחר בצבור, – ידוע מנהגנו לאומרם בבית... (אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו חט"ז ע' שצ, חל"א ע' רכו).

בענין הדילוג בתפלה אפילו מההתחלה. ידועה ההוראה, שמבלי הבט על כל ההיתרים שבזה, אבל בפועל לא עושים כן... (ע"פ אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו חט"ז ע' קע).

בעטיפת **הטלית גדול** מנהגנו לכסות בחלקו העליון של הט"ג גם העינים (עיי' לקו"ש ח"ח עמ' 311, ובס' קונטרס השלחן עמי נח. וראה בס' המנהגים עמ' 3, בנוגע למנהגנו בלבישת הטלית גדול).

בק"ש שיש אומרים בבוקר – קודם התפלה – כדי לצאת חובת ק"ש בזמנה, ג"כ כופלים ג' התיבות, ומסיימים בתיבת "אמת".

באמירת אנא בכח צריך לראות – או לצייר במחשבה – השמות, שהם הר"ת, אבל לא לאמרם.

באמירת הודו בפסוק: כי כל אלהי העמים אלילים... עשה, צריך להפסיק מעט בין אלילים ובין וה', שלא יהא נראה כחוזר למעלה. וגם בין כי לכל יש פסיק (ולכן הכ"ף דגושה) ובין העמים לאלילים ובין שמים לעשה צריך ג"כ להפסיק קצת שלא תבלע המ"ם. וכן צריך לזהר לתת ריוח בין הדבקים בתיבות כגון אלו, וכיוצא בהן המפורשות בשו"ע סי' ס"א, גם בפסוקי דזמרה ובתפלה (כמבואר שם).

הש"ץ מגבי' קולו (בכל יום) באמירת: הודו... עלילותיו, כי כל... עשה. רוממו... אלקינו, ה' הושיעה... קראנו, אתה הוא... לפניך, ומלכותו... קיימת, נוסף על סיום כל פסקא. פסוקי ה' מלך כו' והי' ה' למלך גוי צ"ל מעומד (בכל יום). וראה ספר המנהגים עמ' 9.

אין כופלין פסוק אורך ימים גוי רק במוצש"ק.

בהלל הגדול (וכיו"ב) צריך להתני' כי לעולם חסדו, דלא לישתמע כלעולם, וגם ס' של חסדו. מהודו ועד ויוצא ישראל יכוון ביו"ד של שם הוי' ומפסוק ויוצא ישראל עד למוליד בה"א כו'.

לאמירת ברוך שאמר אוחזים ב' הציציות שלפניו בידו, ובסיום הברכה מעבירים אותם על עיניו ואח"כ נושקים אותם. בברוך שאמר, בין תיבת מלך לתיבת משבח, נקודה להפסק, כי תיבת מלך נמשכת למעלה.

בפסוק פותח את ידך צריך לכוון פירוש המלות שמוציא בשפתיו, ואם לא כיון צריך לחזור ולומר בכוונה. ואם נזכר אחר שכבר אמר הללוי-ה חוזר פסוק פותח את ידך לבד.

בפסוקי דזמרה (אם הגיע הש"ץ לאמירת קדושה, מודים וקדיש) מפסיקים לומר כל נוסח הקדושה (וכן ההוספה שמוסיפין בשבת וביו"ט בשחרית ובמוסף) ומודים, אבל אין עונים על אמן שמתקבל ואילך. אין להפסיק באמצע פסוקי דזמרה לאמירת בריך שמי' או ל"וזאת התורה".

מי כמוכה באלים הכ"ף רפויה אבל מי כמוכה נאדר הכ"ף דגושה. ידמו כאבן הכ"ף דגושה. עם זו גאלת הגי' דגושה.

ברכת יוצר המאיר לארץ. למלך א-ל חי וקים – הלמד הראשונה קמוצה.

לאמירת והביאנו לשלום כו' מחברים תחלה ב' הציציות דלפניו, אח"כ מצרפים ציצית כנף השמאלי דלאחוריו, אח"כ ציצית דכנף הימין ואוחזים אותם בין קמיצה לזרת דיד שמאל, [וראה בס' המנהגים עמ' 10 סדר לקיחת ואחיזת הציצית לק"ש].

נושקים הציציות שש פעמים היינו באמירת תיבות: ציצית, ציצית, לציצית, אמת, קימת, לעד, וקודם כל נשיקה מעבירין הציצית על העינים.

[ברוך כו' ישראל באהבה – מסיים הש"ץ בלחש, ברוך כו' גאל ישראל – מסיים הש"ץ בקול רגיל. וכן בכל ימות השנה].

בחזרת הש"ץ פייט (כפי הסדר המודפס במחזור השלם). [תפלה שצריך להבין פי' הדברים ודאי צריך ללמוד ולהסדיר תחלה, ואין מועיל לו בזה התפלה מתוך הספר, בפרט בפיוטים שחמור פירושם, שו"ע כ"ק אדמוה"ז סו"ס ק.].

בקדושה: תיבת תשכון נמשך למטה. מודים אומר הש"ץ בקול כשאר ברכות התפלה. וכן בכל ימות השנה.

הש"ץ אומר או"א ברכנו כו', אחרי כל ברכה מברכת כהנים שאומר הש"ץ – עונין אמן, [סדר הטיית והרכנת הראש – של

הש"ץ – בעת אמירתו ברכת כהנים, ראה בס' המנהגים עמ' 12].
האדמו"ריים ני"ע זצוקלה"ה זי"ע היו נוטים פניהם אל הש"ץ
בעת שאמר ברכת כהנים.

אבינו מלכנו. ק"ת, שיר של יום, הושיענו [אומרים הושיענו
אחר שש"י הן בחול הן בשבת, יו"ט, ר"ה ויוהכ"פ], לדוד אורי,
ק"י, אתה הראת גוי, ויהי בנסוע גוי, י"ג מדות ג"פ, רבש"ע, בריך
שמיי וכו'. מוציאין ב' ס"ת, בס"ת א' קורין ה' גברי בפ' וירא, וה'
פקד גוי.

מדקדקים לשמוע קרה"ת מתוך החומש.

בעלי לתורה: אחיזה ב"עץ חיים" ע"י הטלית, פותח הספר
תורה, נוגע בטליתו בתחילת מקום הקריאה ובסופו, נושק
הטלית במקום שנגע בס"ת. גולל הס"ת. מפנה פניו, קצת, לימין
ומברך. פותח הס"ת, אומר בלחש, חוץ ממקומות מיוחדים, אחר
הקורא. בגמר הקריאה נוגע בטליתו בסוף מקום הקריאה
ואח"כ בתחילתו. נושק הטלית במקום שנגע בס"ת. גולל, פונה
לימין ומברך.

ממתנינים על הבימה עד שיעלה חברו ויסיים הקריאה שלו
ואז יורד בין גברא לגברא, וקודם ירידתו נוגע בטליתו את הס"ת
מבחוץ ונושק במקום שנגע. (ס' המנהגים עמ' 13).

במי שברך לחולה א"א "יו"ט הוא מלזעוק" [וכן ביום ב' דר"ה וביוהכ"פ].

ואח"כ מניחים גם ס"ת ב' על הבימה ואומר ח"ק. ולא יסירו
המפה מהשניה עד שיגביהו ויתחילו לגלול הראשונה [וכן בכל
פעם שמוציאין ב' ס"ת].

**[כשמגביהין הס"ת להראות הכתב לעם, כל אדם ישתדל
לקרב עצמו לתיבה כדי שיוכל לקרוא מה שכתוב בספר תורה
בעת הגבהת הספר תורה ויאמר: וזאת התורה וגוי' ויאדיר (אין
מנהגנו להראות באצבע בעת הגבהת הס"ת ואמירת וזאת
התורה).**

מנהגנו: מגבי' הס"ת, ולאחרי שמראה אותה לקהל חוזר
ומניחה על הבימה וגוללה בעצמו, ואז יושב על הספסל ואחר
כורך המפה. (מדייקים לגלול הס"ת נגד התפר, שמקום התפר
יהי באמצע הס"ת מבחוץ). האבנט חוגרים בתחלת שלישי
התחתון של הס"ת].

ואם אין רק ס"ת אחת אומר ח"ק ואח"כ גולל למפטיר.

מפטיר בפ' פנחס ובחדש השביעי גוי', הפטרה, הצבור לא
יאמרו בקול רם אלא בנחת (מלה במלה עם המפטיר, בכל שבת
ויו"ט וכיו"ב). לא יתחיל המפטיר להפטיר עד שיגמור הגולל
לגלול הס"ת.

(מילה בביהכ"נ מלין קודם התקיעות).

ז"פ מזמור כל העמים וגוי', ומברך לשמוע קול שופר,
ושהחיינו, ויכסה השופר בשעת הברכות. יכוון להוציא השומעין
בהברכות והתקיעות, והשומעין יכוונו לצאת. אין לענות ב"ה
וב"ש משום הפסק (וכן בכל ברכה ששומע ויוצא י"ח בשמיעה).

תוקע תשר"ת ג' פעמים (השברים והתרועה בנשימה א' ומפסיק מעט ביניהם שיהיו נחלקים לב' קולות), תש"ת ג' פעמים, תר"ת ג' פעמים.

גם השומע אסור להפסיק בין הברכות להתקיעות ואם הפסיק שלא מענין התקיעות חוזר ומברך, ואין להפסיק גם אחר התקיעות עד גמר התקיעות דמעומד, רק מענין התקיעות והתפלות, ואם הפסיק א"צ לחזור ולברך.

(התוקע או המקריא יהיו בקיאים בדיני התקיעות כי רבים הם).

מקריא התקיעות – מורה באצבעו בסידור, אבל אינו מקריא בדיבור.

(האומר הפסוקים קודם התקיעות, מנגן ג"כ לאחריהם ג' הפסוקים אשרי העם, בשמך יגילון, כי תפארת).

ואח"כ אומרים כל הקהל יחדיו אשרי יושבי ביתך, יהללו, הנני העני, ידעתי ה' כו', ח"ק.

מוסף. בלחש אחר ברכת מלכויות תוקע פ"א תשר"ת (בין השברים והתרועה מפסיק ועושה נשימה א' ותיכף התרועה, וכן בתקיעות דחזרת הש"ץ) תש"ת, תר"ת, ואחר זכרונות, ואחר שופרות, (וא"א היום הרת עולם וארשת), ומשמיעין להצבור קודם, שמי שעומד באמצע הברכה יפסוק מלהתפלל לשמוע התקיעות, וכסדר הזה תוקע בחזרת הש"ץ, ואף השומעין חייבין לעמוד בתקיעות דמוסף.

בחזרת הש"ץ פייט.

בקדושת כתר – הש"ץ מתחיל פסוק שמע עם הצבור ומאריך בו עד שהצבור מסיימים להיות לכם לאלקים, ואח"כ מסיים הש"ץ הפסוק בקול רם.

עלינו [ואומרים שהם משתחווים להבל ולריק, ומדייקים שלא לומר ומתפללים כו', וכן באמירת עלינו בכל ימות השנה]. לנפילת כורעים נוגעין הראש בקרקע, ואין נוהגין כאותם המדקדקין לשטוח מטפחת וכה"ג על רצפת קרשים.

אחר מלכויות אומרים היום הרת עולם, וארשת, וכן אחר זכרונות ושופרות, נשיאת כפים [עי' סדר ההנהגה בנשיאת כפים בס' המנהגים ע' 42]. ואם אין כהן הש"ץ אומר או"א ברכנו כו'. ובקדיש שלם קודם תתקבל תוקע תשר"ת תש"ת תר"ת, אין כאלקינו, עלינו, אל תירא גו', אך צדיקים גו'.

מתקנות כ"ק אדמו"ר (מוהרי"צ) נ"ע: לאמר בכל בוקר אחר התפלה שיעור תהלים כפי שנחלק לימי החודש, ובימים שא"א למנצח גו' יענך בתפלה יאמרו אותו לפני אמירת התהלים (אבל לא בתור סדר התפלה כ"א בסדר תחנונים), וגם בשבת ויו"ט, ואחר אמירה בעשרה, יאמרו ק"י. בחדש של כט יום אומרים ביום כט השעור דשני הימים. אחר שיעור התהלים, אומרים ג' קאפי תהלים (פח-צ), (ראה להלן ביום ב' דר"ח אלול). אחרי התפלה והתהלים תוקעין ל' קולות.

שש זכירות (אומרים אותם בכל יום גם בשבת, יו"ט, ר"ה

ויוהכ"פ).

קידוש: תקעו גוי, כי חק גוי. (וא"א אלה מועדי גוי, גם לא אתקינו כו').

נוהגין שלא לישן בר"ה ביום, ויושב בטל כישן דמי.

מנחה. וידבר, אשרי ובא לציון גואל, ח"ק, תפלה, אבינו מלכנו, ק"ת, לדוד אורי, עלינו, ק"י.

תשליך.

קודם השקיעה הולכין אצל נהר או באר מים ואומרים סדר תשליך (ביה"ר צ"ל שתהא שעה זו עת רצון לפניך **"ויהי"** עולה לפניך קריאת י"ג מכילין). אחרי שגומרים סדר תשליך מנערים שולי הטלית קטן.

הנולד והנחלב בר"ה אסור עד מוציו"ט.

אין להכין מיום א' על יום ב'.

ב' דר"ה יום ג'.

הדלקת הנרות, ערבית וקידוש כדאתמול, נוהגין להניח פרי חדש בפני המקדש ויתן עינו בו ויאמר שהחיינו [או שלובש בגד חדש] ואם אין פרי חדש מצוי מ"מ יאמר שהחיינו, וכן בשהחיינו של הדלקת הנרות. ואוכל הפרי חדש קודם נט"י לסעודה.

שחרית כדאתמול, בחזרת הש"ץ פייט (לא-ל עורך דין אומרים במוסף קודם ונתנה תוקף), אבינו מלכנו. קדיש תתקבל, שיר של יום, הושיענו, לדוד אורי, ק"י, אתה הראת גוי, ויהי בנסוע גוי, י"ג מדות ג"פ, רבש"ע, בריך שמי וכו'. מוציאין ב' ס"ת, בס"ת א' קורין ה"ג בפרשת העקידה, חצי קדיש, ובס"ת ב' מפטיר כדאתמול, הפטרה, תקיעות כדאתמול, (ונוהגין שילבש התוקע בגד חדש לברכת שהחיינו).

מוסף וקידוש כדאתמול.

...ואני בהצעתני אשר גם כאו"א ינהג כן, לחבר השעות דר"ה והתחלת מוצאי ר"ה בלימוד החסידות... (אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"ד ע' תצח).

מוציו"ט.

ערבית, בברכת השכיבנו מגבי הש"ץ קולו מתיבת ושמור... לעד (בכל השנה). אתה חוננתנו, וחננו (בתוספת וא"ו), (שכח א"ח אינו חוזר, וכן במוצש"ק), **המלך המשפט** (אמר מלך אוהב, אם נזכר תוך כדי דיבור, אומר תיכף המלך המשפט, ואחר כדי דיבור או שהתחיל ולמלשינים גומר תפלתו, ולאחר שעקר רגליו טוב שיתפלל שנית בתורת נדבה), קדיש תתקבל, עלינו, ק"י.

אחר שהבדיל בתפלה רשאי לעשות מלאכה, (אשה שאינה מתפללת צריכה לומר קודם שתעשה מלאכה "ברוך המבדיל בין קדש לחול", וכן מי ששכח אתה חוננתנו).

מבדילין על הכוס – ולא על הנר ובשמים.

ואסור לאכול או לשתות (גם מים אין שותין) עד שיבדיל על הכוס (וכן במוציו"ט).

"...כל הזהיר בין של קידוש ובין של הבדלה הרי זה מוסיף במאור עיניו" (אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"א ע' שעה).

צום גדלי'. יום ד', ג' בו, **תענית צבור.**

סליחות (וראה סדר הסליחות לצום גדלי' מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, בסוף הסליחות ומחזור השלם). [בעשיית אין אומרים סליחות, לבד בצום גדלי' (שם)].

מזמני היום המסוגלים לנתינת צדקה הם, בבוקר קודם תפלת שחרית וכן קודם תפלת המנחה.

אבל במשך י"א חדש, וכן בעל יארצייט, מדליקין חמשה נרות בשעת התפלה, כנגד נר"ן ח"י. – ומכאן יש ללמוד גם בהנוגע למנורה החשמלית שנוהגים להעמיד אצל העמוד, שתהי" בת חמשה נרות חשמליות (הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו – ס' המנהגים ע' 8).

"...בטח בודק כל יום את הציצית של הטלית גדול וגם של הטלית קטן כפי שהדין והמנהג הוא, ועליו גם לישון בטלית קטן..." (אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"ח ע' רב).

התפלה של ראש יזהר – שיהא באמצע רוחב הראש ממש, וצריך ליזהר בזה מאד. באמירת פותח את ידך – ממשמשין בתפילין של יד, ובאמירת ומשביע לכל חי רצון – ממשמשין בתפילין של ראש.

באמירת ויברך דוד כשאומרים ואתה מושל בכל נותנים צדקה מעומד. באמירת יוצר אור – ממשמשין בתפילין של יד, ובאמירת ובורא חשך – ממשמשין בתפילין של ראש.

השי"ץ אומר **עננו** בין גואל לרופא (אם התפללו ג' מתענים ועכ"פ כשיש עוד ז' שאכלו פחות מכשיעור, (וכן בכל ד' צומות) הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו – ראה ספר המנהגים ע' 45, ואם לאו אומר בשמע קולנו כיחיד במנחה), **ואם שכח** ונזכר קודם שאמר ה' מחתימת רפאנו חוזר ואומר עננו ורפאנו, וכשאמר ה' אומר עננו בשמע קולנו וחותם בא"י העונה בעת צרה ושומע תפלה. שכח גם שם אומרה ברכה בפני עצמה אחר שים שלום]. מי שאינו מתענה אינו נעשה ש"ץ, ואם נעשה אומר עננו בשמע קולנו כיחיד, תחנון.

אבינו מלכנו. (אומרים א"מ בעשיית שחרית ומנחה, לבד מש"ק ומנחת עש"ק, ובב' וה' הסדר: תחנון, והוא רחום כו', וכשמגיעין לאבינו מלכנו אומרים אותו בנוסח הארוך), ח"ק, וקורין **ויחל** – אם יש בביהכ"ס אף רק שלשה מתענים, (הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו). מי שאינו מתענה לא יקראוהו לתורה, (ועי' לקמן במנחה). פסוק טוב, י"ג מדות, וסלחת, אומרים בקול רם, ואח"כ קורא השי"ץ. כשקורא ויקרא בשם ה' צריך להפסיק מעט בין בשם לה' כי בפסוק הוא בטפחא. ח"ק, אשרי וכו'.

יש לומר כל הקדישים שמנהגנו לאומרים אפי' כשאין חיוב בביהכ"ס – היינו גם הקדיש לאחר שיר של יום, קוה, עלינו, וגם הקדיש שלאחר שיעור התהלים **שנקבע** לאומרו לאחר תפלת שחרית.

בק"ש דתפילין דר"ת ושמור"ר וראב"ד אין כופלים ג' התיבות – אני ה"א – אבל אומרים "אמת".

מנחה. אשרי, ח"ק, וקורין ויחל (אם יש בביהכנ"ס אף רק שלשה מתענים) והגי הוא המפטיר. קראו לתורה מי שאינו מתענה וצר לו להודיע מפני חילול ה' יעלה. א"א קדיש. הפטרה: דרשו, ברכות הפטרה עד מגן דוד. יהללו, ח"ק לפני התיבה. אומרים עננו בשמע קולנו וחותרם שומע תפלה, ואם שכח אומר עננו בלא חתימה אחר אלקי נצור קודם יהיו לרצון, והש"ץ אומר עננו בין גואל לרופא, או"א ברכנו כו', תחנון, אבינו מלכנו וכו'. מקבצים צדקה **אגרא דתעניתא** וראוי לזכור את ירושלים החריבה ביום צום תעניתנו, ולפקוד יושביה בצדקה לקופת רמבעה"נ יסוד הישוב. יש נוהגין להתענות עשי"ת, ובסעודת מצוה (מילה, פדיון הבן, אירוסין, סיום מסכת) מותרין לאכול בלי התרה.

שבת שובה ו' בו, פ' וילך.

מנחה. הודו, פתח אליהו, ידיד נפש כו'. בהדלקת הנרות מברכת להדליק נר של "שבת קדש" – בכל עש"ק.

קבלת שבת. לכו נרננה כו', אנא בכח – דקבלת שבת – אומרים בלחש – בכל שבת קדש. בואי בשלום כו' גם **ברנה ובצהלה.** באמירת בואי בשלום... בואי כלה: כשהופכים הפנים כלפי מערב מתחיל בשמאלו וגומר הסיבוב אחרי אמירת בואי כלה השני – מנהגנו לשוח באמירת בואי כלה האי לימין, הב' לשמאל, הגי' לאמצע כשפניו למזרח. "בואי כלה שבת מלכתא" אומרים בלחש – בכל שבת קדש.

כשחל **יאצ"ט** ביום וא"ו אומר בעל היאצ"ט גם הקדיש אשר לאחר מזמור שיר ליום השבת. (כמובן, מי שיש לו יאצ"ט בש"ק אומר קדיש זה). אם זהו ליל ש"ק שלפני היאצ"ט – בשבוע הבא – אין מנהגנו שבעל היאצ"ט יאמר קדיש זה. באמירת כגוונא – אומרים השם כתיקונו.

ערבית של שבת.

(טעה בשמו"ע והתחיל תפלת חול, גומר אותה הברכה וחוזר לתפלת שבת, בערבית שחרית ומנחה, נזכר מרצה ואילך פוסק באמצע הברכה וחוזר לתפלת שבת, ואם סיים תפלתו (שאמר יהיו לרצון האחרון) חוזר לראש. ואם אמר רק תיבת "אתה" וסבור לומר אח"כ "חונן" יאמר מיד "קדשת", בערבית, או "אחד" במנחה.

ובשחרית אם הי' סבור שהוא חול ואמר "אתה" על מנת לומר אח"כ "חונן" צריך לגמור ברכת אתה חונן, אבל אם יודע שהוא שבת אלא שנכשל בלשונו ואמר "אתה" יאמר אח"כ ישמח משה. ואם התחיל בחזרת הש"ץ תפלת חול פוסק באמצע הברכה.

ובמוסף אם התחיל של חול פוסק באמצע הברכה ומתחיל תקנת שבת.

ואם טעה בערבית שחרית ומנחה בין זו לזו והתפלל של שחרית או מנחה במקום ערבית או להיפך יצא, ומיהו אם לא

אמר עדיין ה' מברכת מקדש השבת, חוזר ומתחיל התפלה של עכשיו.

ובמוסף אם התפלל א' משאר תפלות שבת, או שבשאר תפלות התפלל מוסף לא יצא וחוזר לתפלה של עכשיו (ואם נזכר אחר שאמר בא"י קודם שסיים מקדש השבת יסיים למדני חקיק, ויחזור לתפלה של עכשיו), ואם סיים תפלתו חוזר לראש, ואם התפלל מוסף בשחרית יצא י"ח מוסף וחוזר ומתפלל שחרית לבד).

ברכה מעין ז', מגן אבות... **המלך הקדוש**.

בליל שבת מניחין הלחם-משנה זו אצל זו, ולמחרתו באופן שהחלה מימין תהי' למעלה קצת על השני, אבל רק קצת (אג"ק חי"ח ע' שסא).

מנהגנו שגם בקידוש על הפת אומרים סברי מרנן לפני ברכת המוציא.

שחרית. מנהגנו שלא להעלות יותר מז' קרואים בכל שבת (וכשיש צורך קורין בב' מקומות).

אחר **ברכת הגומל**, קודם עניית מי שגמלך כו' – צריכים לענות אמן. הנוסע מעבר לים באוירון – ג"כ מברך ברכת הגומל. המברך ברכת הגומל לאחר הקריאה הסמוכה לאמירת קדיש, ימתין בברכתו עד אחרי אמירת הח"ק ואז יברך.

ברוך שפטרני מברכים בלא שם ומלכות, ומברכים אותה גם ביום ב', ה', בר"ח, ולא דוקא בשבת.

מנהגנו בלידת בת – לעשות מי שברך ולקרוא שם בקריאה **היותר סמוכה** להלידה, ולא דוקא בשבת. במי שברך לילדת בת – הנוסח יגדלוה **לתורה** ולחופה ולמעשים טובים, (וראה ס' המנהגים עמ' 61-62). במי שברך לחולה מסיימין השתא בעגלא ובז"ק ונאמר אמן (קונטרס הסידור ע' יח).

הפטרה: שובה ישראל גו' – ופושעים יכשלו בס. מי א-ל כמוך גו' – מימי קדם. נוהגים שלא לקרוא נער למפטיר שובה. אב הרחמים וכו'.

אחר מוסף אומרים: ולקחת סלת גו'. שש זכירות.

בו יאצ"ט הרבנית הצדקנית מרת **חנה** שניאורסאהן ע"ה, אם כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, אשת כ"ק הרה"ג והרה"ח המקובל וכו' מוהר"ר לוי יצחק ז"ל שניאורסאהן (תשכ"ה), ומ"כ בניו-יארק.

מנחה. וידבר, אשרי ובא לציון גואל, ח"ק, ואני תפלתי גו', וקורין בפ' האזינו.

(מנהגנו להתחיל לומר ח"ק קרוב לסוף הגלילה ולמהר בהגלילה ואמירת יהללו והכניסה לארון, ולהאריך (במתנינות) באמירת הח"ק באופן שיסיימו הח"ק אחר הכניסה, ועכ"פ להסמיכו להתפלה ככל האפשרי (וכן בכל מנחת שבת), הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו (ספר המנהגים ע' 34)).

בתפלה צ"ל: שבתות – בס, צו"צ, ק"ת, לדוד אורי וכו'.

בסעודה ג' של שבת יזהר לאכול פת כביצה (משקל 2 אונס,

כמ"ש בס' שיעורי תורה), דפחות מכביצה (בלא קליפתה) צריך נט"י בלא ברכה.

כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע כותב באחד ממאמריו: הא דסעודה שלישית היום לא גוי, היינו שא"צ פת, אבל צריך לטעום איזה דבר, וא"ר יוסי יהא חלקי מאוכלי ג' סעודות. **מוצש"ק**. ערבית, א"א ויהי נועם ואתה קדוש.

...מנהג ישראל לטבול האצבעות ביין הנותר מהבדלה, ולגעת בעינים, כמובן מבחוץ, שכפי המובא בספרים, זו היא סגולה למאור עיניו של אדם... (אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"י"ב ע' רכו).

ערב יו"כ"פ, יום ג'.

סדר כפרות, אמירת "בני אדם – ולשלוש", ג' פעמים, ובכל פעם מסבב ג' פעמים, ס"ה מסבב ט' פעמים. נוהגין לפדות את הכפרות בכסף ולחלק הכסף לעניים.

ונהגו בכל תפוצות ישראל להעמיד קערה בביהכ"נ עבור **קופת רמבעה"נ** ונותנים בה פדיון הכפרות להחזקת העניים היושבים באה"ק (רבנו הבעש"ט נ"ע אמר, שמקול קשקוש המטבעות בקערות מתפרדים הקליפות). וזכות הצדקה לאלפי הת"ח ויתומים יעמוד להם להכתב ולהחתם לחיים טובים בזה יום הדין אמן. ובא"י הוא יום תפלה על מקוה"ק, בהתעוררות גדולה מאד ובקשת רחמים על כלל ישראל ובפרט על מחזיקי הישוב גבאי ונדיבי קופת רמבעה"נ.

שחרית. א"א מזמור לתודה, א"א תחנון ואבינו מלכנו.

מבקשים לעקאח (מיני מזונות), וגם אוכלים ממנו, ויש להרבות באכילה ושתי' כמו שיעור ב' ימים. נוהגין לאכול "קרעפכין".

טובלין פרוסת המוציא בדבש, ואסור להתענות בו אפילו תענית חלום, ואין לאכול אלא מאכלים קלים להתעכל כגון עופות ודגים, ואין אוכלין שומים וביצים, ומאכלי חלב וחמאה אוכלים בשחרית אבל לא בסעודה המפסקת. **ונוהגין להלקות** ל"ט מלקות ברצועה של עגל, והנלקה מוטה פניו לצפון, המלקה והנלקה אומרים והוא רחום ג' פעמים. וילקו קודם טבילה ומנחה.

והטבילה חובה. (טובלין ג' פעמים. וחולה שאינו יכול לטבול במקוה, יש לו עכ"פ לשפוך עליו ט' קבין מים, שהם 12.442 ליטר, ופרטי דיני שפיכת המים מבוארים בשו"ע כ"ק אדמוה"ז סי' תרו סעי' י"א, ויכול לשפוך עליו הטי' קבין ע"י מקלחת (שפריץ), ובס' טהרת מים להגר"נ טעלושקין ז"ל סי' נח כ' שבדק ומצא שבשנים שלשה רגעים – לפי גודל השטף – יוצא כל שיעור ט' קבין). אבל תוך ז' מותר לטבול ב' שעות קודם הלילה.

מנחה. שמו"ע דחול, אחר יהיו לרצון הראשון וידוי ועל חטא (באמצע וידוי וע"ח עונה על קדיש וקדושה ומודים כמו באמצע אלקי נצור), א"א תחנון ואבינו מלכנו, מפסיקין לאכול מבעוד יום.

הדלקת הנרות: מברכין להדליק נר של יוה"כ, ושהחיינו. מרבים נרות בביהכ"נ, וכל איש נשוי עושין בשבילו נר לביהכ"נ, ונר נשמה לאביו ולאמו שמתו.

מברכים הבנים והבנות וכו' שיאריכו ימים ויהיו עובדי ה', ואיש מרעהו מבקש מחילה.

יום הכפורים. יום ד' יו"ד בו.

חולצין המנעלים ולובשים הקיטל (חתן בשנת הנשואין שלו, שלבש הקיטל לחופה, אין לובשו ביוה"כ, ואין להכנס בקיטל לביהכ"ס), מברכין על הטלית מבעוד יום דוקא, אם יש שהות אומר וידוי וע"ח כל אחד לעצמו.

קודם **כל נדרי** אמירת תהלים (קטו-קכג), מוציאין (לכה"פ) ג' ס"ת. ומצוה גדולה לקנות ספר ראשון, מתחילין ה' מלך תגל גוי, ופסוק אור זרוע אומר פעם אחת ובקול רם, ואומר (קס ר"ש) ע"ד המקום כו' – ג' פעמים ובקול נמוך, כל נדרי כו'. ומברך הש"ץ שהחיינו בקול רם והקהל יסיים קודם כדי לענות אמן.

אלו שברכו שהחיינו בשעת הדלקת הנרות – לא יאמרוה עתה. **ומצוה לפרסם**, כי רבות נכשלות בזה.

לאחר ברכת שהחיינו מכניסין הס"ת וסוגרין הארון.

ערבית, שיר המעלות, ח"ק, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אומרים בקול רם. (גם בק"ש שעל המטה, ובשחרית במה טובו, ובתפלה).

אחר תפלת לחש, יעלה, סליחות כנהוג.

אבינו מלכנו, לדוד מזמור, קדיש תתקבל, עלינו, ק"י. ד' מזמורי תהלים הראשונים, קדיש.

אחר תפלת ערבית אמר כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כל התהלים עם הצבור.

ק"ש שעל המטה – כמו בשבת ויו"ט. אין אומרים תחנון ו"על חטא" בקשעהמ"ט – גם אם לא חל בש"ק (לקו"ש ח"ט ע' 386).

קודם השינה אמירת תהלים (קכד-קלב).

שחרית. יטול ידיו רק עד סוף קשרי אצבעותיו (וכן לאחר עשיית צרכיו) ואם עיניו מלוכלכות מותר לרחצן להעביר הלכלוך ולא יותר.

(שיעור כותבת, מלא לוגמיו, ואכילת פרס לחולה, נתי' בס' שיעורי תורה, ועי' גם בס' המנהגים עמ' 45 הערה 2 והערה 3).

אין מברכין שעשה לי כל צרכי עד למחרתו.

בחזרת הש"ץ פייט, קדושה דשבת, אבינו מלכנו זכור רחמיך – בכל תפלות היום, ולא רק במוסף. אבינו מלכנו. ק"ת, שיר של יום, לדוד אורי, ק"י, אתה הראית גוי, ויהי בנסוע גוי, י"ג מדות ג"פ, רבש"ע, בריך שמי' וכו', מוציאין ב' ס"ת, וקורין בס"ת א' ו' גברי ב' אחרי, ח"ק, ובס"ת ב' מפטיר ב' פנחס ובעשור לחדש.

מזכירין נשמות (מי שהוריו בחיים יוצא מביהכ"נ בשעת הזכרת נשמות). אבלים בתוך שנת האבלות אין יוצאים אבל א"א "יזכור", [וכן בכל פעם שאומרים יזכור]. נודרין צדקה (ואומרים ב"נ) לקופת הכולל שהיא מצוה משולשת, צדקה

לעניים, והחזקת תורה, וישוב א"י על טהרת הקדש, ומסוגל מאוד לעילוי נשמות, אב הרחמים.

(כשיש מילה מלין קודם אשרי ומברכין על הכוס ומטעימים לתינוק הנימול לבד מה שנותנים לו כשאומרים בדמיך חיי, אם המילה חוץ לביהכ"נ יחזירו הס"ת קודם שיצאו, ואחר המילה אומרים איזה מזמור ואח"כ אומרים הקדיש שלפני מוסף).
אשרי, יהללו. הנני העני, ידעתי ה' כו'.

מוסף. (קודם ז' שעות זמניות מנה"ח עד השקיעה).

בפיוט אמרו לאלקים: "זה רוקע הארץ" נקוד הק' בצירי, אמנם הניקוד המקובל והרגיל בתנ"ך הוא בפתח, וכ"ה במחזורים.

נשיאת כפים. הכהנים רוחצים כל היד עד פרק הזרוע. קדיש תתקבל, וא"א אין כאלקינו ועלינו. תהלים, אחר שיעור התהלים אומרים ט' קאפי' תהלים (קלג-קמא). שש זכירות.
בין מוסף למנחה – מפסיקין, אם באפשרי לכל הפחות שלשה רבעי שעה.

מנחה. וידבר וקטרת, (וא"א אשרי ובא לציון גואל. מוציאין ס"ת, ואומ' גדלו, וקורין ג' גברי בפי אחרי והג' הוא מפטיר, וא"א קדיש. הפטרה: ויהי דבר ה' אל יונה גו' – ובהמה רבה. מי א-ל כמוך גו'. ברכות הפטרה עד מגן דוד, יהללו, ח"ק, קדושה דמנחה, ואומר או"א ברכנו כו', ואין נושאים כפים. אבינו מלכנו, קדיש תתקבל, לדוד אורי, ק"י, וא"א עלינו.

נעילה. (מקדימין להתפלל כשהחמה בראש האילנות), פותחין הארון לפני אשרי, ונשאר פתוח עד אחרי כל התפלה (עד אחר התקיעה), אשרי ובא לציון גואל, ח"ק, ואומרין לעילא ולעילא **מכל** ברכתא (גם בקדיש תתקבל), ובתפלה אומרים חתמנו, וחתום, ונחתם, במקום כתבנו, וכתוב, ונכתב. קדושת כתר כמו במוסף, (חרוז היום יפנה אומרים גם אם כבר העריב היום).

אין נשיאת כפים אפילו עוד היום גדול, רק הש"ץ אומר או"א ברכנו כו', אבינו מלכנו, שמע ישראל וגו', קדיש תתקבל, ולפני תתקבל מנגנים כל המתפללים "מארש" ואח"כ תוקעין תקיעה אחת אחר השקיעה, (ומותר לתקוע אפילו בין השמשות), ואומרים לשנה הבאה בירושלים, תתקבל, אין כאלקינו, עלינו, ואומרים ט' קאפי' תהלים (קמב-קג).

מוצאי יוה"כ"פ.

תפלת מעריב והבדלה, בקיטל וטלית, ומורידין הטלית על הכתפים ולובשין הכובע (ולא ביארמולקע), (אמר המלך אינו חוזר, ואם אמר וכתבנו גומר התפלה, וחוזר ומתפלל נדבה – כ"כ כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו (אג"ק חיי"ב ע' א) במענה על מכתבי, וז"ל קדשו: "במה שציינתי... כוונתי, כי אחת משתי אלה: א) או שצ"ל גם תיבת "החיים" וכך כתב גם בקצות השלחן סי' כ"א סעיף ד, או ב) שדי כשאומרים תיבת "וכתבנו", וכן משמע בדרך החיים, וכן היא גם הסברא הפשוטה" – (ועי' בדה"ח סי' ל"ג סעיף כ"ט, וסעיף פ"ז)). אתה חוננתנו.

מי שכבה נרו ידליקנו במוצאי יוה"כ ויניחנו לדלוק עד גמירא.

קודם הבדלה נוטלין את הידים ג' פעמים בסירוגין כמו נטילת ידים שחרית [גם הכהנים – ראה לקו"ש ח"ט ס"ע 386], אבל בלא ברכה, **הבדלה, יין – נר – הבדלה**, ומברכין דוקא על נר ששבת (דהיינו שדולק מעיוהכ"פ) ואם אין רק נר בית הכנסת ידליק נר אחר ממנו ויברך על שתיהן, ואם א"א יברך על נר שהודלק מנר ביהכ"נ.

קידוש לבנה – בחגירת אבנט ובסידור, ואחר הקידוש מנערין שולי הט"ק, ונכון לרחוץ פניו וללבוש המנעלים קודם. במוצאי יוהכ"פ אומרים **"גוט יום טוב"**. בסעודה טובלין פרוסת המוציא בדבש. מתעסקים או עכ"פ מדברים ע"ד עשיית הסוכה.

יום ה' י"א בו, **מחרת יוהכ"פ**.

יום זה נקרא בשם השם (ביאור ע"ז בס' המנהגים עמ' 59), משכימין לביהכ"נ.

א"א תחנון עד אחר ר"ח חשון.

(בכל יום שא"א תחנון א"א אבינו מלכנו הארוך וא-ל ארך אפים, למנצח ותפלה לדוד).

אין מתענין עד אחר אסרו חג (וביום חופה מותר בין יוהכ"פ לסוכות).

האזינו י"ג בו.

קורין בשירת האזינו ו' גברי (בסי' הזי"ו ל"ד) ואחד אחר השירה. הפטרה: וידבר דוד גו'

בו יאצ"ט כ"ק אדמו"ר **מוהר"ש** נבג"מ זי"ע (תרמ"ג), ומ"כ בליובאוויטש.

א"א אב הרחמים וצו"צ.

מוצש"ק. א"א ויהי נועם ואתה קדוש.

ערב סוכות. יום א' י"ד בו.

עי' ספר המנהגים (ע' 65) מנהגי חג הסוכות, שמע"צ ושמח"ת שיש בהם חידוש.

בבנין הסוכה מנהגנו לעשות ד' דפנות.

מרבים בסכך. אין מנהגנו בנויי סוכה. לוקחים לולב **שאין** עליו כפופין (הנק' כפתורים – קנעפלאך) אין מוסיפים על אתרוג אחד לולב אחד שתי ערבות – אבל מוסיפין על ג' הדסים.

מהדרין לאגוד הלולב בסוכה ובערב יו"ט. המהדרים – מאגדים בעצמם את הלולב. משתדלים שהערבות לא יראו כל כך.

על הלולב עצמו עושים שתי כריכות. משתדלים ששתי הכריכות תהיינה מכוסות בהדסים וערבות, גם כריכה העליונה, מקצתה על כל פנים. **נוסף** על שתי כריכות הנ"ל – אוגד הלולב ההדסים והערבות ביחד ע"י שלש כריכות, שלש כריכות אלו הן במשך טפח אחד. – נמצא סך-הכל חמש כריכות.

א' דסוכות. יום ב' ט"ו בו.

הדלקת הנרות: בסוכה, ומברכין להדליק נר של יו"ט,

ושהחיינו.

ערבית דיו"ט.

(טעה והתחיל תפלת חול דינו כבשבת לעיל פ' וילך).

בסוכה מקדש יקס"ז: י"ן – ק'ידוש – ס'וכה – ז'מן.

בליל ראשון חייב לאכול כזית פת בסוכה, (ושיעורו משקל 1 אונס כמ"ש בס' שיעורי תורה). ואפילו ירד גשם יקדש בסוכה ויברך לישב בסוכה, ושהחיינו. ויאכל כזית ויגמור סעודתו בבית, ובשעת המוציא יכוון לגמור הסעודה בבית, ואם פסק הגשם אח"כ יש לו לאכול בסוכה כזית פת ולא יברך לישב בסוכה, ואם רואה מקודם שיפסק הגשם אחר שעה ושתיים צריך להמתין.

ביו"ט דחג הסוכות טובלין פרוסת המוציא בדבש.

[נוהגים לשורר לספוק ולרקד גם ביו"ט ואפילו אם חל בשבת].

שמחת החג מתחילה מליל ראשון דחג הסוכות, ס' המנהגים

עמ' 66, (ובהערה שם: "הוספת המלקט – ע"פ שיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו", וראה לקוטי שיחות ח"ב עמ' 425).

לישב בסוכה מברכין רק על לחם או מיני מזונות יותר

מכביצה (משקל 2 אונס), וע"י בפרטות בס"י תרל"ט.

המהדרים – גם מים אין שותים חוץ לסוכה, ואפ"י בשמיני

עצרת.

שחרית. משכימין ומקדימין לקיים מצות לולב (ובפרט לפעם

הא'). נטילת לולב בסוכה מצוה מן המובחר, ואפילו קודם התפלה יכול לברך בסוכה.

נטילת לולב יקח הלולב בימינו – השדרה צ"ל נגד פניו –

ויברך על נטילת לולב, ושהחיינו, מתחילין ברכת שהחיינו – כשהלולב בימינו והאתרוג בשמאלו. בסיום הברכה – מתברין אותם. ויחבר הלולב ומיניו במקום סיומם עם האתרוג בשלישו העליון אשר אוחזו באלכסון קצת.

סדר הנענועים: יענע דרום וצפון (לקרן דרומית מזרחית

וקרן צפונית מזרחית), למזרח (לאמצע המזרח), למעלה (בהובאה מורידים תחלה מעט "המשכה בעולם", ואח"כ מביאים אל החזה), למטה (בהובאה מעלים תחלה מעט "העלאת העולם", ואח"כ מביאים אל החזה), מערב (ב' פעמים הראשונות לקרן מערבית דרומית. בפעם הג' לאמצע מערב), ולכל צד הולכה והובאה ג' פעמים, ובכל הובאה יביא סוף הלולב ומיניו והאתרוג להחזה "מקום שמכים באמירת אשמנו", ויעמוד פניו למזרח, ראש הלולב יהיי למעלה בכל הנענועים, [במשך כל הנענועים האתרוג מכוסה בידו – לבד בנענוע האחרון שמגלהו קצת].

כשנותנים הד' מינים לאחר לברך נכון לאמר בפירוש שהוא

במתנה ע"מ להחזיר, ובפרט ביום הראשון, "והוא תועלת לנותן ולמקבל".

הלל שלם, וכל אחד מברך לעצמו, (כל ט' ימי החג), כופלין

הודו לה' גוי אחר כל א' מהג' פסוקים יאמר נא גוי, וגם כשמתפללים ביחיד, (וכן בכל פעם שאומרים הלל).

ומנענען ארבע פעמים בהלל, בהודו, ובאנא ה' הושיעה, ובכופלו אנא ה' הושיעה, ובהודו הראשון אשר לבסוף, ואם ברך על הלולב בבית הכנסת קודם הלל, ינענע באנא פ"א. (בשעת אמירת הלל אוחזין הלולב בידו, ולהנענעים מצרפים אליו גם האתרוג).

הושענות. מוציאין ס"ת א' והארון נשאר פתוח עד אחר ההושענות (כך הנהיג כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו). ומי שאין לו לולב עומד על יד הבימה ומחזיקה, ואם לכולם לולבים יניחו הס"ת על הבימה, הושענא, למען אמיתך, ומקיפין את הבימה פ"א (היקף שלם), ומסיימין אותה באמירת אות "ת". בשעת אמירת הושענות צריך ליטול הלולב בימין והאתרוג בשמאל (שו"ע אדמוה"ז סי' תרנא ס"ג).

ומנהגנו שהש"ץ אומר בקול רם מאות "ס" או "ע" ובאותיות אלו אומרים תיבת הושענא הן בראש והן בסוף. בהשאר – רק פ"א, (הפסוקים כי אמרתי גוי, לך זרוע גוי – אומרים רק בהושענא רבה), ק"ת, שיר של יום, לדוד אורי, ק"י, אתה הראית גוי, ויהי בנסוע גוי, י"ג מדות פ"א, רבש"ע, בריך שמי וכו', **מוציאין ב' ס"ת**, וקורין ה' גברי בפי אמור, שור או כשב, ח"ק, ובס"ת ב' מפטיר בפי פנחס ובחמשה עשר יום גוי, הפטרה, אשרי, יהללו, ח"ק.

מוסף. נשיאת כפים וכו', שש זכירות.

קידוש: אתקינו כו', אלה מועדי גוי.

מברכים לישיב בסוכה אחר הקידוש, ולא אחר המוציא.

אין להכין מיום א' על יום ב'.

הנולד והנחלב ביום א' מותר ביום הב'.

הוראת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו אשר בימי חגה"ס יוצאים עם הדי' מינים ברחוב וכיו"ב, מקומות שם נמצאים בני ובנות ישראל, לזכותם במצה זו.

הדלקת הנרות: בסוכה, ומברכין להדליק נר של יו"ט, ושהחיינו.

ב' דסוכות. יום ג' ט"ז בו, ערבית דיו"ט.

בסוכה מקדש יקז"ס: **יין – ק'ידוש – ז'מן – ס'וכה.**

גם בליל ב' חייב לאכול כזית פת בסוכה ואם ירד גשם פטור, והרוצה להחמיר יאכל כל סעודתו בבית ואח"כ יאכל כזית בסוכה, אבל לא יברך לישיב בסוכה כל זמן שלא פסק הגשם, ואם פסק הגשם אוכל כזית בסוכה ומברך. ואם אחר שאכל הכזית בלא ברכה פסק הגשם, יאכל בסוכה יותר מכביצה ויברך.

שחרית. אין מברכין שהחיינו על הלולב, הושענא אבן שתיה,

קה"ת ומפטיר כדאתמול, **מוסף** נשיאת כפים וכו'. שש זכירות.

קידוש: אתקינו כו', אלה מועדי גוי.

א' דחזה"מ. יום ד' י"ז בו.

מוצאי יום טוב, ערבית, אתה חוננתנו, **יעלה ויבא.**

(שכח יעו"י או שספק לו, ונזכר אחר שאמר בא"י קודם

שאמר "המחזיר" יסיים למדני חקך ויתחיל יעו"י, ואם נזכר

אחר הברכה קודם מודים אומר שם, (ולא יאמר עוד הפעם ותחזינה) ואם התחיל מודים חוזר לרצה. ואם גמר תפלתו שאמר יהל"ר האחרון, חוזר לראש התפלה. ואם נזכר בשחרית מתפלל שתיים א' לחובה ושניה לתשלומין, (וכן בכל יום דחוה"מ)).

מבדילין (על הכוס – ולא על הנר ובשמים) בסוכה.

כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ני"ע הורה לברך לישיב בסוכה בהבדלה שחוה"מ"ס, וגם כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הורה כך. (אוצר מנהגי חב"ד לחגה"ס ע' שכד).

שחרית. אין מניחין תפילין בחוה"מ, תפלה דחול, **יעלה ויבא.** (ואם שכח דינו כבערבית, ומיהו אם נזכר אחר מוסף אינו חוזר, ובמנחה דינו כבערבית, ואם שכח במנחה ונזכר בערבית מתפלל שתיים, ואם שכח בחזרת הש"ץ שחרית עד שלא סיים שים שלום חוזר לרצה, סיים אינו חוזר, ובמנחה חוזר לראש כיחיד).

הלל שלם. הושענא אום אני חומה, ק"ת, שש"י, לד"א, ק"י, **מוציאין ס"ת** וקורין ד' גברי בפי פנחס, כהן וביום השני, לוי וביום השלישי, ישראל וביום הרביעי, והד' קורא וביום השני וביום השלישי, ח"ק, אשרי ובא לציון גואל, יהללו, ח"ק, **מוסף**, (אמירת ומנחתם ונסכיהם כו' אחרי קרבנות כל יום ויום בפ"ע, ועד"ז בכל ימי חוה"מ"ס). שש זכירות.

במשך ימי חוה"מ מחליפין ההדסים והערבות, כולם או חלק מהם, אבל אין לוקחין בכ"י ערבה חדשה וכו'.

ד' דחוה"מ. יום ש"ק כ' בו.

הדלקת הנרות: מברכין להדליק נר של שבת קדש.

במנחה פתח אלי' כו' (וא"א הודו).

קבלת שבת. מתחילין מזמור לדוד וכו' גם **בשמחה ובצהלה**

(וא"א ברנה), כגוונא, ערבית דשבת, **יעלה ויבא.**

שלום עליכם, אשת חיל, מזמור לדוד, דא היא סעודתא – אומרים בלחש, (וכן בכל יו"ט וחוה"מ שחל בשבת) (ס' המנהגים עמ' 38, עמ' 56, ע' 57 הערה 8, היום יום י"ז תשרי, י"ט ניסן).

בקידוש מברך לישיב בסוכה אחר מקדש השבת.

שחרית. תפלה דשבת, **יעלה ויבא, הלל שלם.**

(אין לולב והושענות בשבת), ק"ת, שש"י, לד"א, ק"י. אתה הראית גוי, ויהי בנסוע גוי, בריך שמיי וכו'. **מוציאין ב' ס"ת**, בס"ת א' קורין ז' גברי בפי' כי תשא, ראה אתה אומר גוי, ח"ק, ובס"ת ב' מפטיר בפי' פנחס, וביום החמישי וביום השישי, בברכת ההפטרה חותם מקדש השבת וישראל והזמנים. אבל אין מזכירין חה"ס בתוך הברכה. יקו"פ, אשרי, יהללו, ח"ק. **מוסף.** ולקחת סלת גוי, שש זכירות.

בקידוש: מזמור לדוד, אתקינו, ושמרו, אם תשיב, דא, זכור, על כן – אומרים בלחש, (וכן בכל יו"ט וחוה"מ שחל בשבת).

מנחה קורין בפי' ברכה, א"א צו"צ.

מוצש"ק. ערבית, אתה חוננתנו, א"א ויהי נועם ואתה קדוש.

מבדילין (על הכוס עם נר ובשמים) **בסוכה.** ויתן לך אומרים

בלחש.

הושענא רבה. (ה' דחוה"מ"ס) יום א' כ"א בו.

נהגו בכל תפוצות ישראל להעמיד קערה בביהכ"נ עבור קופת רמבעה"נ להחזקת העניים היושבים באה"ק ת"ו, וזה שער השמים לזכות לגמר חתימה טובה אמן.

נעורים כל הלילה ואומרים משנה תורה (גם פ' ברכה אומרים רק מקרא ורק פ"א, ובערב שמח"ת אומרים אותה שמו"ת) ותהלים (אחר חצות ובחגירת אבנט. ואין מאריכין באמירתו). לאחר כל ספר מתהלים אומרים ה"יהי רצון" של הושענא רבה, והיה"ר שלאחר צאת הלבנה – אבל לא היה"ר של יום טוב.

מי שלא ישן ס' נישמי בבת אחת (ערך חצי שעה) לא יברך בבקר ענט"י ולא אלקי נשמה, וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו באגה"ק – הובא בלקו"ש ח"ט עמ' 276 – כ': "הוראה לרבים שא"א וכמ"ש בסידור אדה"ז ומובן שאפשר לשמוע ממי שישן (הוראה בחשאי שאומרין, כן שמעתי מכ"ק מו"ח (אד"ש) [נבג"מ])." ושאר הברכות יברך משהאיר היום דוקא. (אחר שעלה ע"ה אסור ללמוד עד שיברך ברכת התורה).

שחרית דחוה"מ, קודם הלל – מסירים ב' הכריכות אשר על הלולב, ואין נשארים אלא ג' הכריכות המאגדים את הלולב ההדסים וערבות ביחד.

מנהגנו להוציא **כל** הס"ת שבהיכל ועומדים אתם ע"י הבימה ומקיפים סביבם בד' מינים ז' פעמים. ק"ת. ואח"כ נוטל בידו ה' בדי ערבה וחובטן ה' פעמים בקרקע ויאמר יהי רצון כו'.

שיר של יום, לדוד אורי, ק"י, קה"ת, **מוסף** וכו'. שש זכירות.

ההושענא רבה טובלין פרוסת המוציא בדבש.

הדלקת הנרות: מברכין להדליק נר של יו"ט, ושהחינו.

שמיני עצרת. יום ב' כ"ב בו. ערבית דיו"ט, ק"ת.

אתה הראית פסוק בפסוק, מוציאין כל הס"ת ומקיפין כנהוג (הש"ץ מכריז אחר כל הקפה "עד כאן" הקפה א', הקפה ב', וכו'). מחזירין הס"ת להיכל, עלינו, ק"י.

קידוש: יין – קידוש – זמן.

מקדשים וגם אוכלים ושותים בסוכה – הן בלילה והן ביום – ואין מברכים לישוב בסוכה.

בשמע"צ ושמח"ת – אין טובלין פרוסת המוציא בדבש.

שחרית. נוהגין לפרוש פרוכת לבן ומעיל לבן על הס"ת ביום שמברכים גשם או טל, הלל שלם, ק"ת, שיר של יום, (וא"א עוד לד"א), ק"י, אתה הראית גו', ויהי בנסוע גו', י"ג מדות פ"א, רבש"ע, בריך שמי' וכו', מוציאין ב' ס"ת, וקורין ה' גברי בפ' ראה, עשר תעשר גו', ח"ק, ובס"ת ב' מפטיר בפ' פנחס ביום השמיני עצרת, הפטרה: ויהי ככלות שלמה להתפלל גו' – לדוד עבדו ולישראל עמו.

הזכרת נשמות, ומנדבין לקופת רמבעה"נ ע"י הכולל, אב הרחמים, אשרי, יהללו, ח"ק.

קודם **מוסף** מכריז השמש "**משיב הרוח ומוריד הגשם**", ומתחילין לומר משיב הרוח ומוריד הגשם. (טעה ואמר מוריד הטל אינו חוזר).

המתפלל ביחיד ימתין עם תפלת המוסף עד שיתפללו הצבור כדי לומר מוריד הגשם.

שמע הכרזת משיב הרוח ומוריד הגשם קודם שהתפלל שחרית – **אם אין מתפלל במנין אחר** – יאמר גם בשחרית משיב הרוח ומוריד הגשם. (סי' המנהגים ע' 69-68). בחזרת הש"ץ תפלת גשם. נשיאת כפים, ק"ת וכו'. שש זכירות.

קידוש: אתקינו כו', אלה מועדי גו'.

הנולד והנחלב היום מותר למחר.

בערב שמח"ת אומרים פ' ברכה שנים מקרא ואחד תרגום.

בשמיני עצרת לפנות ערב נכנסים לסוכה (ואוכלים או שותים דבר מה) "צו געזעגענען זיך", אבל אין אומרים ה"יהי רצון".

הדלקת הנרות: מברכין להדליק נר של יו"ט, ושהחיינו.

שמחת תורה. יום ג' כ"ג בו. ערבית כבשמיני עצרת, ק"ת.

אתה הראית פסוק בפסוק.

...ע"פ מנהג חב"ד בשנים האחרונות מוסיפים לאח"ז הפסוק

"והי' זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו

בך כל משפחות האדמה ובזרעך" (סה"ש תשי"ג ח"א ע' 60).

מוציאין כל הס"ת ועושין הקפות כנ"ל בשמיני עצרת,

מחזירין הס"ת להיכל, עלינו, ק"י.

קידוש: יין – קידוש – זמן.

שחרית. נשיאת כפים בתפלת שחרית, הלל שלם, ק"ת, שיר

של יום, ק"י.

אתה הראית, מוציאין כל הס"ת, ומקיפין רק שלש פעמים

וחצי, אבל גם אז אומרים כל סדר הקפות, ומחזירין הס"ת להיכל.

אומרים י"ג מדות פ"א, רבש"ע, בריך שמי' וכו', מוציאין ג'

ס"ת, בס"ת א' קורין וזאת הברכה, וכל הצבור עולים לתורה.

וחוזרין כ"פ עד מעונה.

קודם חתן תורה עולה אחד עם כל הנערים, ומברך אתם

ברה"ת, (מנהג העולם שאחר קריאתם פורשין טלית על הנערים

ועל שאר העומדים אצל הבימה ואוי' המלאך הגואל – אבל ראה

שיחות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, באוצר מנהגי חב"ד לשמח"ת

ע' שפ)

אח"כ אומר מרשות לחתן תורה וקורין לו מעונה עד הסיום.

(אין נוהגים לפרוש טלית על ראשי העולים לחתן תורה או

לחתן בראשית).

גם העולה לתורה אומר "חזק חזק ונתחזק" [וכן בסיום שאר

הספרים].

ולא יסירו הס"ת הא' עד שיניחו הס"ת הב', ואומר מרשות

לחתן בראשית וקורין מבראשית עד לעשות, עונין בקול רם

פסוקי ויהי ערב, ויכלו, והש"ץ חוזר אותם.

ומניחין ס"ת ג' אצל ס"ת הב' ואומר ח"ק. מפטיר כדאתמול. (החתן תורה והחתן בראשית והמפטיר יכולים להיות כלם כהנים).

הפטרה, שישו ושמחו וכו', אשרי, מוסף וכו'. שש זכירות. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו נהג בהתוועדות שמח"ת להזכיר ע"ד השתתפות כאו"א במגבית "קרן השנה". (לקו"ש ח"ב ע' 651).

אסרו חג. יום ד' כ"ד בו, ערבית, אתה חוננתנו. מבדילין על הכוס – ולא על הנר ובשמים. אין מתענין אפילו חתן ביום חופתו, ומרבין קצת באכילה ושתיה.

שבת בראשית. כ"ז בו.

כ' בלוח היום יום (ד' טבת) שנשיאי חב"ד היו מעבירים את הסדרה פרשה אחת או שנים אור ליום ששי. ביום ששי אחר חצות התחילו עוה"פ מתחילת הסדרה עד סופה עם ההפטרה. שבת בוקר קודם התפלה עברו עוה"פ משביעי. כשהיו שני הפטרות – היו אומרים הפטרת הסדרה ביום ששי, ובשבת את הפטרת הצבור של שר"ח, מ"ח וכיו"ב.

ועוד מוכח מלוח הי"י דאפשר ג"כ לקרות ביום ששי, ב' ההפטרות ביחד, וכן בב' הפטרות דשבת ר"ח או פרשיות מחוברות וכיו"ב.

(כמובן, זהו רק בהנוגע לעצמו בעת העברת הפרשה, אבל בעת קריאת ההפטרה בש"ק, קורין רק זו המיוחדת לשבוע זה).

מתקנות כ"ק אדמו"ר (מוהרי"צ) נ"ע לגמור כל התהלים בש"ק מברכים החדש בהשכמה, קודם התפלה, ואחר אמירת כל התהלים יאמרו ק"י, ואם יש חיוב – יא"צ או אבל – אומרים ק"י אחר כל ספר, אחרי אמירת היה"ר שאחרי הספר, ועכ"פ יאמרו – זה האומר קדיש.

הפטרה: כה אמר גוי' – יגדיל תורה ויאדיר. מברה"ח ר"ח מר-חשון ביום השלישי וביום הרביעי, ונכון לדעת זמן המולד קודם שמברכין החדש, א"א אב הרחמים. אחר התפלה – התוועדות. (וכן בכל שבת מברה"ח).

במנחה א"א צו"צ.

בכל ער"ח מבקרים חכמי הכולל דאה"ק את מקוה"ק ומתפללים לשלום גבאי ונדיבי הכולל בארץ ובחו"ל, וכשער"ח חל בשבת מבקרים ביום ה' שלפניו.

